

Dk. David A. deSilva , Waebrania, Kipindi cha 10a, Waebrania 1 1:1-12:3: Imani katika Matendo (Sehemu ya 1)

© 2024 David deSilva na Ted Hildebrandt

Waebrania 10:39 inatanguliza imani kama thamani kuu inayopaswa kumwilishwa ikiwa mtu anatafuta kuhifadhi maisha yake au nafsi yake. Mwandishi anazindua kutoka kwa hatua hii kukuza jinsi imani inavyoonekana katika vitendo ili kutoa mwongozo zaidi kwa mkutano wake juu ya ubora ambao ni zaidi ya mwingine wowote kufafanua maisha yao na kuongoza hatua zao. Muhtasari wa hoja ya Waebrania mara nyingi hutofautiana kuhusu hatua ya mpito kutoka kwa yaliyomo katika Waebrania 11 hadi yaliyomo katika Waebrania 12.

Mstari wowote wa uwekaji mipaka hapo utakuwa wa bandia kwa kiasi fulani, si haba kwa sababu mapumziko ya sura yalianzishwa karne nyingi baadaye. Hata hivyo ningependekeza kwamba tusifikirie juu ya Waebrania 11:1 hadi 40 kama sehemu tofauti ya maandishi juu ya imani lakini badala yake tuongezee hadi Waebrania 12 mstari wa 3 huku tukikiri kwamba Waebrania 12:1 hadi 3 pia hutoa mpito usio na mshono katika kile kinachofuata. Hoja, hata hivyo, ni kwamba 12 1 hadi 3 ni kilele katika mfululizo wa mifano ya imani katika matendo kwa sababu hapo ndipo tunapata mfano wa Yesu, ambaye mwandishi anamwita mwanzilishi na mkamilishi wa imani, ambaye katika mfano wake tunaona mambo mengi ya mifano ya imani yakipitia sura ya 11 yakidhihirishwa.

Waebrania 12:1 hadi 3 pia hutoa himizo kali la kumaliza kwa habari iliyo katika sura ya 11. Waebrania 11:1 hadi 12 3 kimsingi ni orodha ya mifano, na inafanana sana na orodha nyingine za kale za mifano, hasa zile zinazotungwa katika muktadha wa kujaribu kuwashawishi wasikilizaji waige aina za tabia au waepuke makosa ya watu wanaonekana katika mazoea haya. ya mifano. Ikiwa tungegeukia, kwa ajili ya kulinganisha, kwenye kitabu cha Seneca On Benefits, ambapo katika kitabu cha 3 na 5 tungepata orodha mbili za mifano kama hiyo zinazofanana na orodha ya mifano katika Waebrania 11:1 hadi 12:3, tungempata Seneca akitumia kifaa kinachoitwa anaphora kama njia ya kupanga orodha hiyo.

Anaphora ni tamathali ya usemi ambapo mwandishi au mzungumzaji huanza tena na tena sentensi kwa neno au kifungu kimoja cha maneno, akiashiria kila hatua mpya katika mazungumzo. Katika Waebrania, hili ni neno, kwa imani, au kwa Kigiriki neno moja, piste , ambalo linaonekana zaidi ya mara kumi na mbili katika mwendo wa 11:1 hadi 12:3. Orodha za mfano za Seneca pia zina taarifa za muhtasari karibu na hitimisho lao, taarifa za ukweli kwamba kuna wengine isitoshe ambao wanaweza kutajwa, lakini nitaishiwa na wakati ikiwa nitajaribu kuwataja. Mwandishi wa Waebrania anatumia kifaa hiki hicho mwanzoni mwa mstari wa 11 wa 32, ambapo

anasema, wakati ungenikosa kuwaambia juu ya mifano mingine mingi ya imani, ambayo yeye hufanya marejeleo mafupi zaidi.

Pia, mtu anaona katika kielelezo cha Seneca orodha ya mashauri ya kumalizia ya kuiga mifano mizuri, jambo lile lile linalotia alama Waebrania 12:1 hadi 3. Tukiwa na wingu kubwa kama hilo la mashahidi linalotuzunguka, na tukimbie shindano hilo pia. Kwa hiyo, ile iitwayo sura ya imani ya Waebrania, inakusudia kuonyesha sifa ya mifano ya imani. Ukweli wa kwamba Nuhu, Ibrahimu, na Musa, kwa mfano, wamekumbukwa kwa karne hizi zote unathibitisha kwa wasikilizaji kwamba njia ya imani kwa hakika ndiyo njia ya kupokea ushuhuda wa tabia ya Mungu kwamba maisha ya mtu yameishi kwa heshima na kupata ukumbusho unaostahiki.

Hili ni muhimu hasa, kwa kuzingatia njia ambazo kujiunga na jumuiya ya imani kumeharibu heshima ya msikilizaji na nafasi ya ukumbusho wa sifa miongoni mwa majirani zao. Watu walichukuliwa kama mifano katika 11:1 hadi 12:3 pia wanaelezea jinsi imani inavyoonekana katika matendo. Kadhaa, haswa Ibrahimu, Musa, wafia imani, na Yesu, wanaonekana kuunga mkono moja kwa moja uzoefu wa zamani wa wasikilizaji na chaguzi zao katika sura ya 10, mstari wa 32 hadi 34.

Ndiyo kusema, mwandishi ameteua na kuunda mifano yake ya imani ili kushughulikia hali maalum ya wasikilizaji wake na kuunga mkono mawaidha yake ya kuendelea mbele mbele ya lawama, aibu, hasara na uadui. Hii ni orodha ya watu ambao, kwa imani na subira, walirithi ahadi kama mwandishi alivyoonyesha kimbele nyuma katika Waebrania 6 mstari wa 12, hivyo kujaza picha ya kielelezo ambacho mwandishi ameshikilia kwa ajili ya kuiga kwa anayehutubiwa. Tunaweza kufanya uchunguzi wa jumla kuhusu jinsi mwandishi wa Waebrania anavyoonyesha imani katika sehemu hii kabla ya kuingia katika undani wa kifungu.

Kwanza, watu wanaoonyesha imani au imani wanatazamia thawabu ya Mungu na kutimizwa kwa ahadi na maonyo ya Mungu. Pili, wanajielekeza wenyewe kwenye maisha yao katika ulimwengu huu kwa msingi wa ujuzi wao wa wakati ujao wa Mungu. Tatu, wao hufanya maamuzi yao kwa kutegemea njia inayofaa ili kupata baraka za Mungu zilizoahidiwa, hata ikiwa hatua hiyo itamaanisha kupoteza cheo cha muda, nchi ya asili, heshima, mali, na hata uhai wenyewe.

Hakuna ugumu wowote unaowazuia kufuata lengo ambalo Mungu amewawekea. Iwe njia ya uaminifu na utii kwa Mungu inawaletea umaarufu au sifa mbaya, ukombozi, au mateso, hiyo ndiyo njia wanayofuata katika maisha haya. Wanaona ulimwengu huu kuwa nchi ya kukaa kwao ugenini, wakitazama mbele sikuzote kwenye jiji na nchi ya asili ambayo Mungu ametayarisha kwa ajili ya watu wake, milki isiyotikisika, jiji lenye misingi isiyoweza kutikiswa.

Wanaishi hapa mara kwa mara ili wasihatarishe kukaribishwa kwao huko. Mwandishi anafungua encomium yake juu ya imani kwa ufafanuzi wa imani ni nini. Imani ni kuwa na hakika ya mambo yatarajiwayo, ni bayana ya mambo yasiyoonekana.

Maana kwa njia hii wazee walipokea ushuhuda. Mwandishi hapa hajaribu ufafanuzi wa kina bali ufafanuzi ambao utalenga wasikilizaji katika vipengele vya uaminifu au imani, ambavyo ni msingi wa mawaidha ya mwandishi. Akiwa mahali pa kuanzia, anakazia mwelekeo wa mtu mwaminifu kuelekea mambo yanayotumainiwa na yasiyoonekana, mambo ya kuishi kwa imani ambayo yanajitokeza tena na tena katika mifano ya imani inayofuata.

Katika nusu ya kwanza ya ufafanuzi, mwandishi anatumia neno la Kigiriki hypostasis. Imani au pistis, uaminifu, ni hypostasis ya mambo yanayotarajiwa. Katika lugha ya kifalsafa, neno hypostasis linaweza kuashiria dutu au kiini cha msingi cha kitu.

Waebrania 1:3 inaakisi kitu cha maana hii, ikimwita Yesu kuwa ni kiakisi cha dhana ya Mungu, hali halisi ya Mungu, tabia muhimu na kiini cha Mungu. Katika lugha ya kila siku ya kisheria au ya biashara, hata hivyo, hypostasis inaweza pia kutaja hati miliki au dhamana, kama inavyothibitishwa na karatasi nyingi za mafunjo na vile vile maandishi ya zamani. Ikiwa inasikika kwa maana hii, ufafanuzi wa imani katika 11.1 pia unazungumza moja kwa moja juu ya kupoteza mali kwa waumini kwa sababu ya uaminifu wao kwa Kristo na kundi la Kikristo linalorejelewa katika 10:34. Hisia zote mbili za hypostasis zinakazia hisia kwamba ufafanuzi si ubinafsi, ukijaribu kueleza jinsi imani inavyohisi, kwa mfano, hisia ya uhakika wa mambo yanayotarajiwa, wala kuhusu usadikisho wa kiakili ambao imani hutokeza, kwa mfano, usadikisho thabiti kuhusu mambo yasiyoonekana.

Badala yake, ufafanuzi unatafuta kufichua imani au imani iko ndani na yenyewe na, kwa hivyo, umuhimu wa kuwa na imani au kuamini. Wale wanaotumaini wanayo katika milki yao, kwa kweli, hati-miliki ya kile ambacho mtu wanayemwamini atatoa. Tayari wana kiini cha msingi cha mema yajayo wanayotarajia.

Ufafanuzi huo umehesabiwa ili kuwatia moyo wasikilizaji kushikilia tumaini lao katika ahadi za Mungu badala ya kupoteza kila kitu kwa kutoaminiwa, kama walivyofanya kizazi cha jangwani. Katika nusu ya pili ya ufafanuzi huu wa imani, mwandishi anatumia neno elenchos. Imani ni nguzo ya mambo yasiyoonekana.

Neno hili linaashiria ukweli usioplingika au wa lazima. Ni damu ambayo haiwezi kubatilishwa na upinzani na ambayo inaanzisha kesi ya mtu katika mahakama ya sheria au chumba cha baraza. Kwa kuwa pistis, neno ambalo kwa kawaida tunatafsiri kama imani au imani pia lilikuwa na maana ya uthibitisho katika mahakama za sheria, nusu ya pili ya ufafanuzi huo ingebeba maana ya asili katika muktadha wa hoja hii pia.

Uthibitisho ni uthibitisho usio na shaka wa mambo ambayo hakuna mtu katika baraza la majaji aliyaona kwa kweli lakini ambayo lazima sasa watoe uamuzi au uanzishwaji usio na shaka wa mambo ambayo wasikilizaji katika chumba cha baraza bado hawajayaona lakini wanapaswa kuyapanga mapema. Katika ufafanuzi huu, tunapata aina ya uhusiano wa kuheshimiana kati ya uaminifu na ukweli huu ambao bado haujaonekana. Bila uaminifu, mwisho haufanyiki kamwe, ambapo kwa uaminifu, ukweli wa bidhaa hizi ambazo bado hazijaonekana unaonyeshwa hapa na sasa.

Pia kuna uhusiano fulani unaojengwa hapa kati ya imani katika 11, mstari wa 1, na mjadala wa mwandishi wa tumaini katika sura ya 6, mistari ya 19 na 20. Imani hapa ni hati-miliki ya urithi wa milele. Katika 6, 19 hadi 20, tumaini ni uzio unaounganisha mtu na bandari ya milele.

Kwa njia hii, imani na tumaini huwaelekeza wasikilizaji kushikilia kile walicho nacho sasa katika Kristo na kwa uhusiano wao na Kristo kama sehemu ya kwanza, au malipo ya chini ikiwa ungependa, ya kile ambacho kimehakikishiwa kuja ikiwa watashikilia kile ambacho sasa wanacho ndani ya uwezo wao, yaani, imani, na tumaini. Imani au imani ni mwanzo wa kitu ambacho umiliki kamili na starehe ndio mwisho wake. Katika Waebrania 3:14, mwandishi alisema kwamba waamini wanabaki, nanukuu, washirika wa Kristo ikiwa tunashikilia awamu ya kwanza ya hypostasis imara hadi mwisho.

awamu ya kwanza ya asili ya bidhaa hizi ahadi imara mpaka mwisho. Alichomaanisha mwandishi katika 3:14 kinaimarishwa sasa na kufafanuliwa kwa kiasi fulani na ufafanuzi huu wa uaminifu. Ikiwa tuna imani na kuonyesha uaminifu kwa Mungu, tunayo hatimiliki na kiini cha kile tunachotumainia.

Kwa sababu Mungu anategemeka kabisa, Mungu atatekeleza katika kutimiza yale ambayo Mungu ameahidi. Ikiwa tuna tumaini, tayari tumetia nanga na kuhamishwa katika himaya hiyo ya kudumu ambayo tunatumaini bado kuingia. Katika mstari wa pili wa sura hii, mwandishi anafuatilia kwa haraka ufafanuzi wake wa imani kwa uthibitisho kwamba imani ndiyo njia ya kupata ushuhuda, marturia, kwa kuwa kwa hili, kwa imani, wazee walipokea ushuhuda au kibali.

Utafiti wa Frederick Donker wa maandishi kwa wafadhili unaonyesha matumizi ya mara kwa mara ya marturia na kikundi cha maneno kilichojengwa karibu na marturia ili kuelezea uthibitisho wa mamlaka ya Kirumi wa mtu ambaye mkutano wa ndani ulitaka kumheshimu. Iliwakilisha uthibitisho wa mamlaka kwamba mgombea huyo alistahili kupokea heshima na alikuwa wa kutegemewa kisiasa. Miundo ya vitenzi marturia inaonekana hapa katika sura ya 11 katika mistari 2, 4, 6, na tena katika 39.

Kujirudia huku kunapendekeza kwamba mwandishi anataka sana kusisitiza kwamba uvumilivu katika imani utasababisha utambuzi sawa wa wale wanaohutubiwa mbele

ya mahakama ya Mungu, ushuhuda wa thamani yao, na ruzuku ya heshima ya milele. Katika Waebrania 11, mstari wa 3 hadi 7, mwandishi anatoa mifano kadhaa ya imani iliyoonyeshwa kuhusiana na mambo kabla ya gharika au watu walioishi kabla ya gharika. Kwa hivyo, katika mstari wa 3, anaandika, kwa uaminifu, tunazingatia enzi kuwa imeanzishwa na Neno la Mungu ili kile kinachoonekana kiwepo kutoka kwa vitu visivyopatikana hadi uzoefu wa hisia.

Waebrania 11:3 inathibitisha utegemezi mkuu wa kile kinachoonekana kwa kisichoonekana na hivyo ubora na ukamilifu wa ulimwengu usioonekana. Ulimwengu unaoonekana unategemea na, kwa hiyo, hauna thamani na unadumu kuliko ulimwengu usioonekana. Aya hii pia inaweza kutumika kufanya uumbaji unaoonekana kuwa aina ya uthibitisho kwa ulimwengu usioonekana ambao umetokea.

Mantiki itakuwa kwamba sababu lazima pia kuwepo ikiwa athari ipo. Hii ni sehemu ya jaribio linaloendelea la mwandishi kuwatia moyo wanaohutubiwa kuendelea kuweka tumaini lao ndani na kutafuta makao yao katika ulimwengu huo wa kudumu, wa kudumu, wa mwisho zaidi ya uhalisia unaoonekana. Ulimwengu huu usioonekana utakuwa lengo kuu la mifano mingi ya imani katika sura hii yote.

Imani inatilia maanani mambo yasiyoonekana na ya wakati ujao kadiri imani inavyoonyesha njia yake ya kutenda. Mandhari hii itaonekana hapa katika mistari 3, 7, 10, 15, 20, 22, 26, na 27, na hatimaye katika mstari wa 35. Mashujaa wa imani hufanya tathmini na uchaguzi sahihi kwa sababu tu wanaweza kuona nyuma ya ulimwengu unaoonekana, wa nyenzo, na wa hisia.

Katika mstari wa 4, mwandishi anashikilia mfano wa Abeli kama mfano wa imani. Kwa imani Habili alitoa dhabihu kubwa kuliko Kaini; ambayo kwa hiyo alithibitishwa kuwa mwadilifu, Mungu akitoa ushahidi pamoja na zawadi zake; na kwa hiyo, ingawa amekufa, angali anazungumza. Kulikuwa na kiasi cha kutosha cha uvumi wakati wa kipindi cha pili cha hekalu kuhusu kile kilichofanya dhabihu ya Abeli kuwa bora kuliko ya Kaini katika makadirio ya Mungu.

Tunapata hili tayari katika tafsiri ya Septuagint ya Mwanzo wa Kiebrania, ambapo mtafsiri wa Septuagint anakatiza jambo fulani la maelezo kwa nini toleo la Kaini lilikataliwa. Tunasoma hapo kwamba kama wewe, Kaini, ungeitoa kwa usahihi, lakini hukuigawanya sawasawa, usingefanya dhambi, sivyo? Uvumi kuhusu uhusiano wa sifa za kimaadili za Abeli na Kaini na kukubalika kwa matoleo yao husika pia yanashuhudiwa vyema. Kwa kielelezo, katika Antiquities ya Yosefo, anapoandika ufafanuzi wake wenye kujitana kwenye sura za mwanzo za Mwanzo.

Kwa mwandishi wa Waebrania, ni uwepo wa imani au imani ambayo inafanya dhabihu ya Abeli kuwa kubwa zaidi kuliko ya Kaini, ambayo pia inaongoza kwa Abeli kufurahia ukweli huo kwamba anaamini Mungu kutoa, yaani maisha baada ya kifo.

Mwanzo yenyewe haimwiti Abeli mwadilifu au mwadilifu, lakini dikaio, neno la Kigiriki dikaio, linakuwa ni kielelezo cha kawaida cha Abeli na maelezo ya mara kwa mara ya mtindo wake wa maisha kupitia kipindi cha pili cha hekalu na maandiko yake. Mwandishi anashiriki mila hii ya kuhusisha haki au uadilifu kwa Habili.

Katika Mwanzo 4, tunasoma juu ya damu ya Abeli ililia kwa Mungu kutoka katika ardhi. Hili ni aina ya toleo la kibiblia la msemu, mauaji yatatoweka, badala ya pendekezo la kuendelea kuwepo kwa Abeli baada ya kuuawa na Kaini. Mwandishi wa Waebrania, hata hivyo, anafasiri hii kama ishara kwamba Abeli, ingawa amekufa, bado anaishi zaidi ya kifo na ana uwezo wa kusema.

Habili anakuwa kielelezo cha kwanza cha mtu ambaye, kwa imani, anaishi nje ya kaburi, kama vile wote wanaomtumaini Mungu watakavyoishi. Kielelezo cha Abeli na kielelezo cha Henoko kitakachofuata hivi karibuni vinakazia kwamba kuishi kwa imani kunaongoza kwenye upitaji wa kifo, jambo ambalo litakuwa mwangwi katika sehemu iliyobaki ya mkutano huu. Katika mistari ya 5 na 6, mwandishi anasonga mbele kwa wakati kwa mfano wa Henoko anapoandika, kwa imani, Henoko alihamishwa ili asione kifo, na hakupatikana kwa sababu Mungu alimbadiisha.

Kwa maana kabla ya tafsiri hiyo, alithibitishwa kuwa anampendeza Mungu, na bila imani haiwezekani kumpendeza, kwa maana ni lazima kwa yule anayemkaribia Mungu aamini kwamba Mungu yuko na kwamba Mungu huwa mthawabishaji kwa wale wanaomtafuta. Katika maandishi ya Kiebrania ya Mwanzo 5, aya ya 22 na 24, tunapata habari kidogo kuhusu sura isiyoielewika ya Henoko. Humo, tunasoma kwamba Henoko alitembea pamoja na Mungu baada ya kuzaliwa kwa Methusela miaka 300 iliyopita.

Henoko alitembea na Mungu, lakini hakuwepo tena kwa sababu Mungu alikuwa amemchukua. Kwa mara nyingine tena, tafsiri ya Septuagint inaingilia kati mchakato wa kufasiri kati ya utunzi wa asili wa Mwanzo na mwandishi wa tafsiri ya Kiebrania ya hadithi hiyo. Tafsiri ya Septuagint ilitembea pamoja na Mungu katika Kiebrania kama ilivyompendeza Mungu, na hivyo katika toleo la Septuagint, baada ya kumpendeza Mungu kwa miaka 300, Enoko hakupatikana tena kwa sababu Mungu alimtafsiri.

Kama vile Habili, mwandishi wa Waebrania sasa anaingilia ubora wa imani katika hadithi ya Henoko. Hii ndiyo sifa inayomletea mtu kufurahia maisha zaidi ya kifo na zaidi ya ulimwengu huu unaonekana, kama vile Enoko alijulikana kuwa alifurahia. Kufuatia mapokeo ya Septuagint, mwandishi wa Waebrania anazungumza juu ya Henoko kuwa anayempendeza Mungu.

Aina za neno hili zitaendelea kujirudia huku mawaidha yakiendelea. Tutakutana nayo tena katika 12:28 na kisha katika mistari 13 ya 16 na 21. Mwandishi anakuza kumpendeza Mungu kama thamani ya msingi kwa mwamini, ambayo huleta thawabu ya kuvuka kutoka mautini kuingia uzimani.

Hili linafaa vyema mkakati wake wa kuwatenga Wakristo kutoka kwa maoni na kibali cha watu wa nje, ambao ungewavuta mbali na kushikamana na kundi, akiwaelekeza badala yake kikamilifu zaidi katika kibali cha Mungu, ambacho kinawaongoza kuelekea kwenye tabia zinazotegemeza kundi na kutunga maadili ya kundi la Kikristo. Katika 116, mwandishi anaingilia maelezo mafupi juu ya picha yake ya mfano wa Henoko, akijibu swali, ni nini kinachohitajika ikiwa mtu anataka kumpendeza Mungu? Mwandishi anabainisha kuamini kwamba Mungu yupo na kuamini kwamba Mungu huwa mthawabishaji wa wale wanaomtafuta kama sharti la kumpendeza Mungu. Mwandishi hapa anaonyesha sana muktadha wa mlinzi wa kuelewa uaminifu au imani, akimtazama na kumtegemea Mungu kama yule ambaye kibali chake kinafaa kutafutwa na ambaye kibali chake, kinapotolewa, kinaweza kutegemewa kukombolewa.

Katika mstari wa 7, mwandishi anasonga kwa mfano wake wa mwisho kabla ya mafuriko. Kwa imani Noa, akiisha kuonywa juu ya matukio ambayo bado hayaonekana, naye akajibu kwa unyenyekevu, alitengeneza safina kwa wokovu wa watu wa nyumbani mwake; Nuhu anatambulishwa katika Mwanzo 6-9, hasa katika toleo la Septuagint, kama mwenye haki, dikaios , na anayempendeza Mungu.

Tena, kwa kutumia neno hilo lisilo la kawaida, kufurahisha, eiou erestese . Mwandishi anarejelea, bila shaka, kwenye onyo kuhusu kuja kwa gharika na utii wa kicho wa Nuhu katika kujenga safina ambayo ilikuwa kavu kabisa wakati huo. Akiwa ameonywa na Mungu kuhusu baadhi ya matukio ya wakati ujao ambayo hayapatikani kabisa na hisia na uzoefu wa Nuhu, hata hivyo aliamini neno la Mungu na kutenda ipasavyo.

Kwa sababu alipanga njia yake kulingana na mambo hayo halisi yasiyoonekana ya wakati ujao, yeye na familia yake yote walipata usalama na wokovu. Mwandishi angefanya mkutano wake waone hali yao kuwa sawa na ile ya Nuhu. Siku nyingine ya hukumu inakuja, siku ya hukumu ya mwisho na mshtuko mkubwa, mtikiso wa eskatolojia wa mambo ambayo yataondoa mbingu na dunia inayoonekana.

Kwa hiyo, kama Noa, wanapaswa kukazia fikira jinsi ya kujitayarisha ili kutambua jambo linalofaa kwelikweli katika hali ya sasa. Kama Noa, wao wameitwa kufanya yale ambayo majirani wao wanaweza kuyaona kuwa ya kipumbavu wakati wa sasa kwa sababu yale ambayo siku ya wakati ujao ya hukumu itaonyesha kuwa ndiyo njia yenye hekima zaidi ya kutenda hayajafunuliwa. Katika Waebrania 11 mstari wa 8, mwandishi anafika kwa Ibrahimu kama mfano wa imani.

Huu ni mfano wa kwanza ulioendelezwa kwa kiasi kikubwa katika encomium hii, ambayo, kwa hiyo, inaamuru uangalizi maalum kutoka kwa wasikilizaji. Hadithi ya Ibrahimu imeundwa hasa ili kusisitiza, kwanza, mkao wa mtu wa imani kuhusiana na miundo ya kijamii ya ulimwengu huu na, pili, ubora unaotazamia mbele wa uaminifu.

Na hivyo tunasoma, kwa imani, Ibrahimu, akiitwa atoke aende mahali pale atakapopapata kuwa urithi, alitii, akatoka, ingawa hakujua aendako.

Kwa imani alikaa ugenini katika nchi ya ahadi kana kwamba katika nchi isiyo yake, akikaa katika hema pamoja na Isaka na Yakobo, warithi wenzake wa ahadi iyo hiyo; kwa maana alikuwa akiutazamia mji wenye misingi, ambao fundi na mjenzi wake ni Mungu. Mwandishi hasisitizi hapa ujasiri wa Ibrahimu katika utimilifu wa Mungu wa ahadi ya uzao kama kitovu cha imani yake, kama Paulo angezingatia katika Wagalatia 3 au Warumi 4. Badala yake, mwandishi anazingatia nia ya Ibrahimu kuweka nchi yake ya asili nyuma yake katika utiifu kwa wito wa Mungu.

Watu wa imani kwa hiari huacha mizizi yao ya starehe katika nchi yao ya asili ili kufuata mwito na ahadi ya Mungu, wakikubali hali ya wageni na wageni katika eneo lolote la kidunia. Mwandishi anaiwasilisha kama chaguo la kimakusudi kwa upande wa Ibrahimu kukumbatia upotevu wa hadhi na dhima ya kuvunjiwa heshima na hatari kwa kuwa wageni walifurahia ulinzi mdogo sana katika ulimwengu wa kale. Na Ibrahimu, bila shaka, anafanya haya yote kwa ajili ya kutii wito wa Mungu.

Watazamaji wangeona nia ya baba mkuu kukumbatia hadhi ya chini machoni pa ulimwengu kuwa inafaa mara moja kwa hali yao wenyewe. Wao pia, kama Abrahamu, wamelazimika kuondoka, kwa njia fulani, nchi yao ya asili. Huenda hawakujiondoa kimwili kutoka katika nchi yao ya asili kama alivyofanya Ibrahimu, lakini wamejiondoa kijamii kutoka mahali pa kuwa nyumbani.

Na kwa hiyo, wanampata Ibrahimu kielelezo kinachofaa kwa yale ambayo wao wenyewe wamefanya, akikumbatia, kwa sababu ya imani, hadhi ya chini machoni pa ulimwengu kwa matumaini ya heshima kubwa zaidi katika mji wa milele wa Mungu. Kulingana na mwandishi, Abrahamu hakuwa akiitazama Kanaani, nchi ya ahadi ya kimapokeo, kama urithi wake. Hii ilikuwa kwake umuhimu wa Ibrahimu kuishi katika hema, hata baada ya kuingia Kanaani, na kutangaza hata wakati huu kwamba yeye bado alikuwa mgeni na mgeni.

Katika wakati wake wote katika Kanaani, mwandishi anadai, Ibrahimu bado alikuwa akitafuta nchi bora zaidi, akielewa nchi ya kukaa mbinguni, mji wenye misingi, ambao mbuni na mjenzi wake ni Mungu, kama mlengwa wa kweli wa ahadi ya Mungu kwake na kwa wazao wake. Mwandishi anaelewa ahadi ya Mungu kwa Ibrahimu hatimaye kama ahadi ya pumziko la mbinguni ambalo Wakristo wanapaswa pia kuendelea kujitahidi kuingia. Kwa hivyo walengwa ni warithi wenza wa ahadi hiyo hiyo, jambo ambalo mwandishi ataliweka wazi katika aya mbili za kumalizia za sura ya 11.

Mwandishi anapoendelea kukuza mfano wa Ibrahimu, anakuja kwenye kipengele kinachojulikana zaidi cha warithi wa kuzaa wa Abrahamu na Sara wakiwa wamepita umri wa kuzaa watoto. Kwa imani Sara mwenyewe kwa vile alikuwa tasa alipokea uwezo wa kuzaa, na alikuwa amepita wakati wake; Kwa hiyo, kutoka kwa mtu mmoja

walizaliwa, na hawa kutoka kwa mtu aliyekufa, wazao wengi kama nyota za mbinguni na kama mchanga usio na idadi kando ya bahari.

Mwandishi anatanguliza hapa sura ya imani ya Ibrahimu, ambayo itafahamika zaidi kwa hadhira ya Paulo, yaani, Abraham kupokea uwezo wa kuzaa watoto katika uso wa utasa wa Sara na umri wake mkubwa kwa sababu Ibrahimu aliona kuwa mtu aliyeahidi ni mwaminifu. Nguvu za nahau za kuzaa kwa kawaida hushuhudiwa kama marejeleo mahususi kwa mchango wa mwanamume katika utungaji mimba. Kwa hivyo, Ibrahimu bado anatazamwa sana.

Mwandishi pia anakumbuka hapa yale aliyosema hivi majuzi katika sura ya 10 , mstari wa 23, ambapo alikuwa amewahimiza wasikilizaji washikilie ungamo la tumaini lao kwa sababu iyo hiyo kwa sababu yule aliyeahidi anategemeka. Katika sehemu hii ya kielelezo cha Ibrahimu, mwandishi anathibitisha kwamba uhai, kwa namna ya uzao usiohesabika, ulitoka kwa yule aliyekufa. Mwelekeo wa kutafsiri mstari huu kama kitu kinachofanana zaidi na mtu ambaye alikuwa kama mfu unachukua hatua ya kurudi nyuma kutoka kwa lugha ya Kiyunani, ambayo ndani yake Ibrahimu anaelezewa tu kuwa mtu ambaye alikuwa amekufa au asiye na uhai, akiinua hivyo nguvu za Mungu za kuleta uhai kutoka kwa wafu.

Kuibuka kwa vizazi kutoka katika kifo cha sehemu za uzazi za Ibrahimu kunarudia mifano ya awali ya Abeli na Henoko kuvuka kifo na kutasisitizwa zaidi katika mistari ya 19 na 35 kama encomium hii inaendelea. Msisitizo huu unaunga mkono lengo la mwandishi la kuwahamasisha wasikilizaji kutazama zaidi ya hali zao za sasa, hata zaidi ya maisha haya yenyewe, kwa thawabu ambayo Mungu ameahidi. Hata kifo hakitoshi kuzuia utoaji wa Mungu wa manufaa yake aliyoahidi kwa wale wanaomtumaini.

Katika hatua hii katika encomium yake, mwandishi anaingilia ufafanuzi juu ya mifano ya Ibrahimu na wazee wa ukoo, ambao kimsingi wako katika mashua moja na Ibrahimu, yaani, Isaka, Yakobo, na wana wa Yakobo, ambao wanaendelea kuishi kama wageni katika nchi isiyo yao. Kama ufafanuzi, mistari hii ni muhimu sana kwa kutambua malengo ya mwandishi kwa orodha yake ya mfano. Hiki ndicho ambacho hataki wasikilizaji wakose.

Hawa wote walikufa katika hali ya kuaminiwa, hawakupokea bidhaa walizoahidiwa lakini wakiwaona na kuwasalimia kwa mbali na kukiri kwamba walikuwa wageni na wageni wakaaji hapa duniani. Kwa maana watu wanaosema mambo kama hayo wanaonyesha kwamba wanatafuta nchi yao, na kama wangukuwa na akili akilini mwao nchi waliyotoka, wangepata fursa ya kurudi. Lakini sasa wanatafuta nchi iliyo bora zaidi, yaani, nchi ya mbinguni.

Kwa hiyo, Mungu haoni haya kuitwa Mungu wao, kwa maana amewatayarishia mji. Ungamo lililofanywa na wahenga hawa, kwa midomo na maisha yao yote, ni muhimu

sana kwa mwandishi, yaani kwamba walikuwa wageni na wapitaji hapa duniani. Kukiri huku ni muunganiko wa Mwanzo 23, mstari wa 4, na Mwanzo 24, mstari wa 37.

Kwa hiyo, mwandishi kwa hakika anarejea kwenye hotuba halisi ya wazee wa ukoo, ambapo kifungu cha kwanza, tunasoma, Mimi ni mgeni na mwenyeji kati yenu, na katika pili, ninaishi kama mgeni katika nchi yao. Katika ardhi yao inaeleweka na mwandishi wetu kama juu ya dunia, tofauti na nchi ya mbinguni, maslahi kuu ya mwandishi. Ni muhimu sana kwa mwandishi kwamba wahenga hawakurudi katika nchi yao na uraia waliouacha walipokubali mwito wa Mungu na kwenda kwa amana.

Badala yake, waliendelea kustahimili hadhi ya chini ya ugeni na ugeni mkaaaji, wakikumbatia hadhi hiyo hadi kufa kwao, badala ya kuacha kutafuta kwao nchi ya asili ambayo Mungu angeandaa na kutafuta kupata tena mahali pao katika nchi yao ya asili. Philo wa Aleksandria, yule mfafanuzi wa Kiyahudi wa karne ya kwanza, aonyesha mkazo uleule katika jinsi alivyomtendea Abrahamu. Kwa waandishi wote wawili, Ibrahimu anakuwa kielelezo cha uvumilivu na kujitolea ili kufikia mwisho ambao Mungu aliahidi.

Hili, bila shaka, ni muhimu mara moja kwa wale wanaozungumza na Waebrania ambao wameteseka kuhama na kuhamishwa kijamii, ambao baadhi yao tayari wameanza kujitenga na kundi la Kikristo linalosafiri kuelekea kwenye ahadi za Mungu na kurudi nyuma kuelekea kifua cha jumuiya. Hawangeweza tena kustahimili kuishi katika hali ya chini na kiwango cha chini cha kukubalika kijamii ambako kujitolea kwao kwa Kristo kumewaleta. Mwandishi hapa anatarajia kuimarisha ahadi ya wale waliosalia kufanya kama Ibrahimu na wazee wa ukoo walivyofanya, wakistahimili katika safari ya kutoka katika nchi yao ya asili katika ulimwengu huu mfupi wa nyenzo kuelekea nchi ya milele ambayo Mungu amewaandalia.

Kwa nini nchi ya mbinguni pia ni nchi bora? Kwa sababu ya imani ya wazee wa ukoo katika ahadi za Mungu na tathmini yao ya hekima ya ni hatua gani ambayo hatimaye inafaa, wametambua kile ambacho mwandishi anatumaini kwamba walengwa wake watambue: kile ambacho ni cha milki ya Mungu ni cha milele. Kwa hiyo, bidhaa zinazopaswa kufurahiwa huko zina thamani kubwa zaidi kuliko bidhaa zinazoweza kufurahiwa katika nchi ya kidunia na katika majiji ya kidunia ambamo Wakristo wanaishi. Kwa sababu ya hekima ya wahenga, hekima ambayo mwandishi anatumaini kwamba walengwa wake wataendelea kuiga, Mungu haoni haya kuitwa Mungu wao.

Hapa, mwandishi anarejelea kujitambulisha kwa Mungu kuwa ni Mungu wa Ibrahimu, Mungu wa Isaka, na Mungu wa Yakobo. Huu ni ushahidi wa Mungu kwa wazee wa ukoo kuwa watu wanaostahili kutambuliwa kwa ukaribu na jina la Mungu mwenyewe. Tunaweza kulinganisha hili na taarifa ya awali katika Waebrania 2 mstari

wa 11, ambapo Yesu pia alisema kuwa si kuona aibu kuwaita waumini dada na ndugu zake.

Wale wanaomtumaini Mungu na kutambua thamani ipitayo sana ya ahadi za Mungu hupokea ushuhuda wa kimungu wa heshima yao kwa njia ya Mungu, au kupitia ushirika wa wazi wa Kristo pamoja nao, ushirika ambao hatimaye utaongoza kwenye kuwasili kwa mtu anayeaminika kwenye lengo lililowekwa na kimungu, kwa kuwa Mungu amewatayarishia mji. Kama Ibrahimu, waliohutubiwa waliacha nchi yao na hadhi katika mji wao wa asili ili kufuata mwito wa Mungu na kufikia baraka za Mungu zilizoahidiwa. Ingawa hawakusogea, angalau waliondolewa kijamii kupitia uzoefu wao wa uharibifu wa wazi.

Wahenga walikataa chaguo la kurudi katika nchi yao ya asili, ambayo ni, kwa umiliki na ulinzi kutoka kwa fedheha na hatari ambayo inaleta. Mioyo yao ilikuwa imekazia sana ahadi ya Mungu, na walikuwa imara sana katika kutumaini kutegemeka kwa Mungu kutoa kile ambacho Mungu aliahidi hivi kwamba walipendelea maisha yote ya kunyimwa haki hapa ili kudumu katika jitihada ya kupata nchi bora ya mbinguni. Hivyo basi, mwandishi anawataka wanaohutubiwa kuiga mfano wao na kupendelea tuzo iliyoahidiwa na Mwenyezi Mungu kuliko uasi ambao ungetoa njia ya hakika ya kurudi kwenye upendeleo na hadhi ndani ya jamii ya makafiri.

Kukataa kuwa nyumbani katika ulimwengu hudhihirisha uaminifu wao kwa Mungu na kujitolea kwao kwa wito wa Mungu. Nafasi iliyosalia katika mjumuiiko huu wa imani ambayo mwandishi anampa Ibrahimu na wazee wa ukoo inalenga katika uaminifu unaojidhihirisha kwanza kusadiki kwamba ahadi za Mungu zina nguvu zaidi kuliko kifo na pili nia ya kutazama hata zaidi ya kifo kwenye utimizo wa ahadi hizo. Kwa imani Ibrahimu alipokuwa akijaribiwa, akamtoa Isaka kuwa dhabihu, na yeye aliyepokea zile ahadi alikuwa karibu kumtoa mwanawe pekee ambaye ilinenwa kutoka kwa Isaka wazao wako wataitwa, kwa maana Mungu aweza kufufua hata kutoka kwa wafu.

Ambapo, kwa kusema kwa mfano, alimpokea tena. Kulingana na mhubiri huyo, kumfunga kwa Ibrahimu kwa Isaka lilikuwa tendo la kutumaini kwamba kifo hakiwezi kuzuia azimio la Mungu la kutimiza ahadi za Mungu. Kuhusiana na hili, kipindi hiki chaungana na matukio ya Abeli, Henoko, na uwezo wa Abrahamu wa kuzaa watoto kama uthibitisho kutoka kwa historia kwamba imani inatazamia uwezo wa Mungu wa kuvuka kifo ili kuleta kile ambacho Mungu ameahidi.

Kipindi hiki, bila shaka, ni cha kihistoria katika hadithi ya Ibrahimu. Asili ya kipindi kama jaribio la Ibrahimu imeangaziwa katika Mwanzo sura ya 22, mstari wa 1, kama ilivyo kwa utii tayari wa Ibrahimu, ambao ulimfanya Ibrahimu kuwa ishara kuu ya uaminifu kwa Mungu katika fasihi ya kipindi cha Hekalu la Pili. Mhubiri anapotafakari kisa cha Mwanzo 22, anapata kuamini kwamba Ibrahimu aliweza kuendelea mbele na kumtoa mwanawe Isaka kuwa dhabihu kwa sababu Ibrahimu alikuwa na uhakika

katika uwezo wa Mungu wa kumfufua Isaka, hata kutoka kwa wafu, na hivyo bado kutimiza ahadi ya uzao kwa Isaka.

Hadithi, kwa hiyo, inakuwa ushahidi wa imani ya Ibrahimu katika kutoweza kutenduliwa kwa ahadi ya Mungu, zaidi ya hadithi kuhusu nia ya Ibrahimu kutoa dhabihu ahadi kwa sababu ya utii wake kwa Mungu. Kipindi hiki kinafuatwa kisha na mifano mitatu mifupi sana inayohusisha kupitishwa kwa baraka katika vizazi vyote, pamoja na mwelekeo wa kutazamia mbele wa mtu ambaye anaonyesha imani au uaminifu. Kwa imani Isaka akawabariki Yakobo na Esau, kwa habari ya mambo yajayo.

Kwa imani Yakobo alipokuwa karibu kufa, aliwabariki kila mmoja wa wana wa Yosefu, akawaabudu kwenye kichwa cha fimbo yake. Kwa imani Yusufu, alipokuwa akipita, alifikiri moyoni mwake kutoka kwa wana wa Israeli, akatoa amri juu ya mifupa yake. Rejeo fupi la Yakobo hapa akiabudu juu ya fimbo yake ni mahali pengine ambapo mwandishi wa Waebrania anaonyesha kufahamiana kwake na tafsiri ya Kigiriki au Septuagint ya Mwanzo.

Katika andiko la Kiebrania la Mwanzo 47:31, tunasoma kwamba Yakobo aliinama kwenye kichwa cha kitanda chake. Tafsiri ya Septuagint ya hii ni kwamba Yakobo aliinama au aliabudu kwenye kichwa cha fimbo yake. Haya ni matokeo ya kutambulisha vokali tofauti juu ya herufi za neno la Kiebrania kwa kitanda.

Lakini hili lazima liwe muhimu sana kwa mwandishi wa Waebrania kwani ndilo jambo pekee nje ya hadithi nzima ya Yakobo ambayo mwandishi wa Waebrania anainua. Picha hii ya Yakobo, mkaaji wa kudumu, akimuabudu Mungu akiwa kichwani mwa fimbo yake, fimbo yake ya Hija, inaashiria kuendelea kwa Yakobo katika kukumbatia utambulisho wake na kuthibitisha tena tumaini lake kama msafiri na msafiri hadi mwisho wa maisha yake. Rejeleo la ziada la Yusufu linaonyesha jinsi mwandishi anavyochagua na kukusudia anapounda encomium hii.

Hakuna kitu hapa kuhusu yale mambo ambayo Yusufu anajulikana kwayo zaidi—upinzani wake dhidi ya majaribu, ustahimilivu wake kupitia magumu, na msamaha wake kwa ndugu zake. Tunayo tu kutajwa kwa Yusufu kwenye kitanda chake cha kufa, kwani hii inaruhusu mwandishi kuendelea kuangazia kile kinachofaa zaidi kwa picha yake ya imani katika vitendo.

Hata alipokuwa karibu kufa, Yosefu aliendelea kujielekeza katika tumaini la utimizo wa ahadi ya Mungu, na kutoka Misri kukiwa hatua inayofuata kuelekea utimizo huo. Yosefu ana uhakika sana kuhusu matendo ya Mungu ya wakati ujao hivi kwamba anatoa maagizo hususa kuhusu mahali pa mwisho pa kupumzika pa mifupa yake. Kwa njia hii, Yusufu anachangia kwa mwandishi kusesitiza kwamba mtu wa imani ni mgeni.

Yusufu angali anaelewa, hata kutokana na cheo chake cha juu katika ufalme wa Misri, kwamba yeye na familia yake bado wanaishi tu mahali pa kukaa na hawana makao ya kudumu katika Misri. Huu ndio mkao wa imani, wa kukinza kishawishi cha kuona mahali ambapo mtu ni kama nyumba yake, kama mahali hatimaye pa kutulia na kuchangamana. Hata katika Misri yenye hali ya juu, Yusufu anatazamia nchi ya mbinguni iliyo bora zaidi.

Kielelezo cha pili cha kupokea uangalifu wa kina katika encomium hii juu ya imani ni Musa. Kwa imani Mose, baada ya kuzaliwa, alifichwa kwa muda wa miezi mitatu na wazazi wake, kwa sababu waliona kwamba mtoto alikuwa amejaliwa, wala hawakuiogopa amri ya mfalme. Kwa imani Musa alipokuwa mtu mzima, alikataa kuitwa mwana wa binti Farao; akachagua kudhulumiwa pamoja na watu wa Mungu kuliko kujifurahisha kwa dhambi kwa kitambo tu, kwa maana aliona kwamba kushutumiwa kwake Kristo ni bora kuliko hazina za Misri, kwa maana alikuwa anatazamia thawabu.

Kwa imani aliondoka Misri, bila kuogopa hasira ya mfalme, kwa maana alivumilia kama mtu anayeona asiyeonekana. Kama ilivyokuwa kwa Ibrahimu na wazee wa ukoo, mwandishi anatengeneza maelezo yake ya imani ya Musa ili kuendana na mahitaji ya hali ya walengwa. Umaarufu wa Musa kama mpaji wa sheria na mpatanishi wa agano hautajwi popote.

Kilicho cha msingi katika usawiri wa mwandishi wa imani ya Musa ni kukataa kwake nafasi ya heshima machoni pa ulimwengu na chaguo lake la mshikamano na watu wa Mungu, hata kama ushirika huo ulileta hasara kubwa ya hadhi ya kidunia na uwezekano wa maendeleo. Utekelezaji wa kwanza wa Musa ni kukataa kwake kuitwa mwana wa binti wa Farao. Kulingana na Philo na Yosefo, watu wawili walioishi siku moja na mwandikaji wa kitabu cha Waebrania, Musa alikuwa mshiriki wa familia ya kifalme ya Misri baada ya kufanywa kuwa mwana, hata alionekana kuwa mrithi wa kiti cha ufalme cha Misri.

Angalau, Musa alichukua mahali pa hadhi na heshima ya kipekee. Farao akiwa mkuu wa nyumba yake, mlinzi wake, na mfadhili wake, Musa alikuwa na uwezo na hadhi ya mtawala wa ufalme mkubwa na kupata hazina za Misri. Lakini Musa aliikana hatima hiyo, hatima ambayo ilikuwa yake kwa sababu ya kuwa mshiriki katika utamaduni mkuu usioamini, urithi wake wa kidunia, kwa kupendelea urithi mpya wa kiroho uliotokana na kuwa watu wa Mungu.

Aliacha nyuma heshima ya ufalme wa Misri ili ajiunge na yeye mwenyewe kama mtumwa, watu wa hadhi ya chini kabisa na chini ya matusi na hasira ya kimwili iliyoonyeshwa hapa katika neno kutendewa vibaya. Chaguo linalomkakabili Musa, kufurahia raha ya muda ya dhambi au kuchagua kuteswa pamoja na watu wa Mungu, linapatana na maamuzi ambayo wasikilizaji wa mhubiri walipaswa kufanya hapo awali, kama mhubiri alivyoeleza katika sura ya 10, mstari wa 33 na 34. Chaguzi

alizofanya Musa pia zitaendelezwa kwa kuigwa katika hali ya sasa ya jumuiya, na kuendelea kwa majina katika sura ya 33, na kuendelea kuonyesha uthabiti katika gerezeni. na wale wanaodhulumiwa kana kwamba katika mwili pamoja nao.

Kwa hiyo mfano wa Musa ni muhimu sana kwa mawaidha ya mwandishi kwa jumuiya hii mahususi. Raha ya mahakama ya Misri, hata hivyo, inafuzu kwa masharti mawili ambayo yanaonyesha ukosefu wake wa thamani. Ni ya muda badala ya kudumu, hivyo urithi wa waaminifu unadumu na, kwa hiyo, una thamani kubwa kuliko hata kufurahia nyumba za hazina za Misri.

Pia inastahiliwa kuwa dhambi, kama ile inayomtenganisha mtu na Mungu na kumweka mahali ambapo mtu anasimama chini ya hukumu ya Mungu. Katika kifungu hiki, dhambi inaonyeshwa tena kwa njia inayoonyesha kwamba mwandishi anavutiwa zaidi na dhambi kama kile kinachotokea wakati ushirika na watu wa Mungu unapokataliwa au kukomeshwa kwa sababu ya jaribu la kutafuta nafasi au raha katika jamii ya wasioamini. Dhambi hutokea mtu anapothamini urafiki wa Mungu chini ya urafiki wa ulimwengu wakati mtu anapoacha kutendewa vibaya na watu wa Mungu kwa ajili ya heshima, kama vile maadui wa Kristo wanavyofafanua heshima na kutoa heshima.

Uchaguzi wa Musa unasukumwa na tathmini yake ya thamani husika ya hazina na shutuma ya Kristo. Huku macho yake yakiwa yamekazia thawabu, aligundua kwamba watiwa-mafuta wa Mungu, lawama, walifanyiza hazina kubwa zaidi. Imani humfanya mtu kutathmini hali halisi ya kidunia katika nuru ya uhalisi wa milele, kiasi kwamba hata shutuma na kuvunjiwa heshima mbele ya mahakama ya ulimwengu, iliyovumiliwa kwa sababu ya kutembea katika utii kwa Mungu, inaweza kugeuzwa kuwa njia ya heshima mbele ya mahakama ya Mungu na yenyewe iheshimiwe kuwa na thamani kubwa kuliko hazina za ulimwengu.

Katika Waebrania 13 mstari wa 3, wanaohutubiwa pia wataitwa kubeba shutuma ya Kristo katika hali zao wenyewe. Mfano wa Musa umebadilishwa kulingana na mahitaji ya kichungaji ya wasikilizaji ili kutumika kama kielelezo cha kuigwa kwao wenyewe kwa imani. Na urekebishaji huu unaweza kuwa ulimfanya mwandishi amwonyeshe Musa katika kitu cha majivuno ya kifasihi akifanya tathmini ile ile ambayo walengwa wanapaswa kufanya kuhusu shutuma ya Kristo kuwa ya thamani kubwa kuliko raha ya muda ya dhambi.

Kama wazazi wake, Musa pia aonyesha kutoogopa hasira ya mfalme na anaonyesha kutojali kwake wale walio na mamlaka juu ya uhai na kifo kwa kuacha Misri nyuma. Katika Waebrania 11 mstari wa 27, kuna mjadala hapa kuhusu ni kuondoka gani kutoka Misri mwandishi anafikiria. Je, ni kuondoka kwa Musa kwenda Midiani baada ya kumuua Mmisri? Au ni kuondoka kwake kama kichwa cha Waebrania kwenye Kutoka kwenyewe? Labda mwandishi ana uwezekano mkubwa zaidi wa jambo hili akilini kwa sababu kukimbia kwa Musa kwenda Midiani kulichochoewa haswa kwa

sababu aliogopa ghadhabu ya mfalme, kama mtu angeweza kusoma katika Kutoka sura ya 2, mistari ya 14 na 15.

Ni kesi pia, hata hivyo, kwamba Wayahudi wa Kipindi cha Pili cha Hekalu waliandika upya hadithi ya Musa wakati huo, wote wakimsamehe Musa kwa mauaji na pia kuondoa woga kama sababu ya kukimbia kwake. Mwanahistoria wa karne ya kwanza Flavius Yosefo anaandika, kwa mfano, kwamba ni Farao aliyemwogopa Musa na ambaye alitaka kumuua Musa. Kuondoka kwa Musa, kwa hiyo, kunakuwa tu kitendo cha mtu mwenye hekima ambaye anafikiria kuhifadhi maisha yake, na kukimbia kunakuwa fursa kwake kuonyesha hekima na uvumilivu.

Artaphanus, mwandishi mwingine wa Kiyahudi kutoka Kipindi cha Pili cha Hekalu, pia anaelezea hadithi ya wivu wa Farao na jaribio la mauaji. Hakika, ni muuaji ambaye Musa anamuua, sasa kwa kujilinda. Kwa hivyo, mwandishi wa Waebrania anaweza asihusishe hofu kwa kawaida na kuondoka kwa Musa kutoka Misri.

Hoja kuu ya mwandishi, hata hivyo, ni kwamba Musa aliiacha Misri nyuma, kama vile Ibrahim alivyoia nchi yake nyuma na vile waliohutubiwa waliacha nafasi zao katika jamii nyuma. Jaribio la kuamua kama hii ilikuwa kukimbilia Midiani au msafara wenyewe ni wa pili kwa msisitizo wa mwandishi mwenyewe, na ukosefu wake wa uwazi katika hatua hii inaweza kuonyesha ukosefu wake wa nia ya kuwa sahihi. Mtazamo wa jicho la ndani la Musa hapa pia ni muhimu sana.

Mwandishi anasema kwamba Musa alivumilia kama mtu anayeona asiyeonekana, labda akimaanisha hasa Mungu asiyeonekana. Hilo ndilo lililomwezesha Musa kufanya maamuzi yanayofaa na kuvumilia magumu ambayo maamuzi hayo yalikusisha. Wale wanaohutubiwa wanatishwa na kielelezo cha Musa pia kukaza macho yao kwa yule asiyeonekana na mwendo wao bila kuyumba kuelekea makao yasiyotikisika.

Mwandishi anaendelea kuzingatia mfano wa Musa na kutenganisha kutoka kwa mfano wake wa kutumaini moja kwa moja katika tumaini kwa Mungu lililoonyeshwa na watu wa Israeli katika kutoka na katika ushindi, akimalizia kwa kielelezo mashuhuri cha Rahabu, mgeni ambaye alitambua mpango wa Mungu kwa watu wa Mungu na maadui wa Mungu na akatenda kwa busara katika mwangaza wa hukumu inayokuja juu ya Yeriko. Kwa imani Mose aliadhimisha Pasaka na kunyunyiza damu ili Mwangamizi asiwaue wazaliwa wao wa kwanza. Kwa imani walivuka Bahari ya Shamu kama katika nchi kavu, na Wamisri walipojaribu, wakamezwa.

Kwa imani kuta za Yeriko zilianguka baada ya kuzingirwa siku saba. Kwa imani Rahabu, yule kahaba, hakuangamizwa pamoja na wale walioasi, kwa kuwa aliwakaribisha wale wapelelezi kwa amani. Mwandishi hapa anaanza kwa kufikiria juu ya mlo wa Pasaka kama sherehe kabla ya ukombozi ulioahidiwa na Mungu lakini haujafanywa kuwa halisi katika nyanja ya kidunia kwa kukubali kwa Farao.

Kwa hiyo hata mlo wa Pasaka yenyewe ni mfano mwingine wa mwelekeo wa mbele wa imani unaoadhimisha sasa kile ambacho Mungu bado hajafanya au kile ambacho Mungu ameahidi kufanya. Kunyunyiza damu, kurejezea Kutoka 12, mstari wa 7, 13, na 21 hadi 23, kulikuwa tendo lililokusudiwa kumlinda mzaliwa wa kwanza dhidi ya mharibifu, malaika wa kifo, ambaye bado angepitia Misri na kumpiga Farao mijeledi kamili hivi kwamba Farao angemwachilia mwisho mzaliwa wa kwanza wa Mungu, Israeli. Mlo wa Pasaka na kunyunyiza damu juu ya miimo ya milango ya Waisraeli hufanywa kwa amana au kwa imani kwa sababu yote mawili yanahusu utimizo wa Mungu unaokuja wa ahadi za Mungu.

Mfano wao tena unazungumza waziwazi kwa wasikilizaji, ambao mwandishi anataka kusadikishwa kwa uthabiti kwamba wakati ujao wa Mungu unatenda kwa niaba yao na matendo ya Mungu ya wakati ujao dhidi ya waovu yataonyesha mwendo wao kuwa ulikuwa wenye hekima. Katika kuvuka kwa kweli kwa Bahari Nyekundu, tukio linalosimuliwa katika Kutoka 14:21 hadi 31, tunapata tendo lingine la imani kali. Kutembea kati ya kuta mbili za maji, bila shaka, ni tendo kuu la uaminifu kwani Waebrania huweka maisha yao kabisa mikononi mwa Mungu.

Pengine ni kwenye Bahari Nyekundu ambapo hekima ya uchaguzi wa Musa wa ushirika pia inaonyeshwa kwa ukali zaidi. Siku hiyo, thamani ya kuwa mali ya watu wa Mungu ilithibitishwa. Bahari ya Shamu inakuwa kitu cha mfano wa hukumu ya eskatolojia pamoja na gharika katika Waebrania 11:7. Kuvuka kwa mafanikio katika Bahari ya Shamu au kumezwa na Bahari ya Shamu kunafananisha siku hiyo ya mwisho ya hukumu ambayo mara moja inaleta wokovu kwa waaminifu na uharibifu kwa wale ambao hawajashiriki kura yao pamoja na watu wa Mungu.

Mwandishi anapohama kutoka kwenye masimulizi ya Kutoka kwenda kwa simulizi la ushindi, yeye hutazama wonyesho wa uaminifu ulioonyeshwa kule Yeriko, akirejelea simulizi la Yoshua 6, ambapo Mungu alitoa maagizo na uhakikisho kwamba kuta za ngome za jiji hilo zingeanguka kwa njia isiyo ya kawaida. Wakiwa na imani na ahadi ya Mungu, askari wa Yoshua walitumia siku saba kuzunguka jiji, kwa kweli zoezi la upumbavu machoni pa yule kafiri. Lakini mtu anayeamini ahadi za Mungu humtii Mungu na kuheshimu amri za Mungu, hata kama akili ya kawaida inasema kwamba hii si njia ya kushinda vita.

Ndani ya kuta za Yeriko, Rahabu alitambua kwamba kuokoka kwake hakukuwa ndani ya ngome za jiji la kidunia bali kwa kushirikiana na watu wa Mungu. Wapelelezi Waebrania walipojipenyeza jijini ili kukusanya habari, Rahabu aliwakaribisha wapelelezi hao ndani ya nyumba yake. Hadithi yake inaturudisha hatua chache nyuma katika masimulizi ya Yoshua sura ya 2. Hapo, Rahabu alifanya ungamo la kustaajabisha la imani katika ahadi ya Mungu ya kuwapa Waebrania nchi ya Kanaani, kwa msingi wa ahadi ambayo alichagua kuwa msaliti wa jiji lake la asili, akiwapa ukaribishaji-wageni na kimbilio wawakilishi wa watu wa Mungu na kuchukua

uchungu wa kuwaweka katika usalama wa jiji hilo wakati walipogunduliwa na kusaidiwa kuwalinda kutoka kwa jiji.

Kwa sababu anajiunganisha hivyo na watu wa Mungu, familia yake pekee ndiyo inayoepushwa na uharibifu wakati wa kuangamizwa kwa Yeriko. Mfano wa Rahabu katika Yeriko unatia nguvu maoni ya kwamba kila jiji la kidunia si thabiti na halidumu. Kama Yeriko, wanaweza kuanguka kwa neno la Mungu bila hata jiwe moja kurushwa.

Majiji ya kilimwengu hayana misingi mikuu, na njia ya hekima zaidi ambayo mtu aweza kuchukua ni kutafuta amani pamoja na Mungu kwa kujiunga na watu wa Mungu ili kuepuka uharibifu utakaowapata wale wasiotii.